

Віють вітри, віють буйні (скорочено)

Володимир Винниченко

Оповідання

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Головний герой твору – шестирічний сільський хлопчик Гринь. Його мати пішла на весілля і повернеться аж уранці. Хоч у сусідній кімнаті має посуд дев'ятирічна наймичка на ім'я Санька, Гриневі страшно.

Починається оповідання з того, що Гринь лежить на печі і спостерігає за звичними речами, які тепер чомусь здаються не такими, як завжди. У хаті вогко, пахне вимитою підлогою, свіжими килимками і піріжками з горохом. Та чомусь Гриневі здавалося, що святі на іконах ворушилися. Хлопчику було страшно, він лежав непорушно. Речі в кімнаті були звичними: стіл з клітчастою цератою, мисник з розбитою Гриньком шибкою, зелена в рожевих квітках скриня з горбатою спиною, на якій Гринь їздить верхи в Київ. Водночас хлопчикові все здавалося таємничим.

Раніше Гринь почував себе владикою і царем над усіма цими речами. Йому здавалося, що раніше його слово й плач були законом для мами, тата, Гаврика, Рябухи-Саньки, кішки Рудьки, собаки Жульки, для всіх стільців, скриньок, щіток.

Раптом хлопчик несподівано для себе закричав: "Санько!". З іншої кімнати прибігла Санька, яку він називав Рябухою. Гринь ставився до неї зверхньо і невиховано. Він наказав подати йому води, та дівчинка, зрозумівши свою владу, відповіла: "Нехай тобі той, що в запічку, подасть!" і пішла геть. Гринь відсунувся в глиб печі й сів у куток. Він відчув жаль до себе, страх, тугу. Здавалося, що він такий самотній, а щось чорне й кругле в другому кутку печі починає ворухитись.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Гринь знову покликав Саньку. Коли вона прийшла, хлопчик попросив її посидіти з ним. Він не сказав, що боїться, але дівчинка й сама все розуміла. Санька мусила помити тарілки, тому пішла. Гринь втретє покликав її, дівчинка вернулася і почала поратися біля мисника. Коли вона хотіла вийти з кімнати, Гринь попросив не йти. Тоді дівчинка пригадала йому, що вчора він засадив їй в бік виделку, що називає Рябухою, часто ображає. Гринь почав обіцяти, що більше не щипатиме, не жалітиметься на неї, буде заступатися, коли мама битиме Саньку. Дівчинка знову пригадала йому всі кривди, болі, жалі. А Гринь знову гаряче присягнувся і перехрестився, відрікаючись навіки від усякого насильства і знущання з неї. Санька вдала, що не вірить і збиралася

вийти, та хлопчик почав плакати. Тоді вона попросила дати їй цукерків, а в Гриня на печі саме були і цукерки, і горіхи, і навіть чотири новенькі копійки. Йому було шкода, тому попросив розповісти казку, щоб вона принаймні чимось заслужила. Санька відмовилася, але їй хотілося, щоб Гринь прохав її ще. Вона сказала, що треба ще діжку в льох винести. Тоді Гринь запропонував дві цукерки. Така річ траплялася дівчинці лиш на великі свята, але їй не хотілося продати свою владу за цукерки. Діти знову почали торгуватися. Гриць показав монетку, це подіяло. Санька вилізла на лежанку, та спершу Гринь попросив казку. Санька злізла з лежанки. Гринь розумів, що, віддавши вперед цукерки й копійку, він знову підпадає під волю Саньки. Але що робити? Він знову почав просити. Дівчинка знову вилізла, хлопчик простягнув їй дві цукерки й копійку. Гринь глянув на її обличчя: темне, понівечене віспою, кругле личко, обгризений носик на кінчику загнутий вниз, очі дивляться строго. Гринь відчув себе покірним. Він попросив казку про кучеряву дівчинку. Та Санька почала таку, яку хотілося їй: "Жив собі Яшка, семи-семиряжка, на голові шапочка, на спині латочка. Хороша моя казочка?". Це Гриневі не подобалося, він почав з плачем і люттю шарпати Саньку. Дівчинка непорушно говорила далі про шапочку, латочку. Навіть коли Гринь почав плакати, Санька продовжувала бубоніти. Нарешті вона пожаліла його і почала розповідати про гарну дівчинку, на красу якої зазіхнула царівна, погана і ряба. "Така, як ти?" – хотів спитати Гринь, але не перебивав. Зла царівна, ряба та погана, підмовила слуг своїх, щоб викрали вони дівчинку та привезли до неї. І зробила так, що перевела всю красу й розум дівчинки на себе, а їй віддала своє ряботиння та закислі очі. А щоб люди не догадалися, то звеліла дівчинку завести далеко-далеко в ліс, щоб її вовки розідрали. Та вовки не розідрали, бо їхав чоловік возом, знайшов дівчинку під деревом і взяв із собою. І зробив той чоловік її за наймичку в себе. Та ніхто її не любить, бо вона ряба та погана.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Гринь пригорнувся до Саньки, погладив її мокру щоку. Хлопчикові теж захотілося плакати, він притулився до Саньки і почав схлипувати. Потім він сказав: "Я буду тебе любити, Саню".

Згодом дівчинка заспівала:

Віють вітри, віють буйні,

аж дерева гнуться.

Ох, як болить моє серце,

самі сльози ллються.

Цю пісню інколи співала Гринева мати. Та сьогодні він відчув такий жаль, що сльози покотилися по його щоках. Водночас стало затишно, сумно і солодко. У комині гудів вітер, лампадка догоряла, а Гринь і Санька, притулившись чолами, міцно заснули на одній подушці.

*Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу*